

Monument

Kent u de 'Stad Zonder Hart'? Het beeld van Zadkine aan de Leuvehaven in Rotterdam?

Vanzelfsprekend.

Het is één van de meest markante en veelzeggende oorlogsmonumenten die ons land kent. De zinloze verwoesting van een weerloze stad, verbeeld door een mensachtige figuur met een doorkijkborst. Gat waar lijf hoort te zitten. En niet alleen Rotterdam heeft voor het beeld model gestaan. Het rijtje oorlogsslachtoffers is eindeloos en nog immer onvoltooid. Coventry, Dresden, Warschau, Bastogne, Hiroshima.

En Gilze.

Wat zeg je nou, Schoonebeek? Gilze, een verwoest hart? Een stad met een oorlogsmonument, dat de zinloze vernietiging aan de kaak stelt? Ja.

Het kunstwerk bestaat uit een zestal abstracte elementen. En bevindt zich op De Tip, ter plaatse. De argeloze voorbijganger ontwaart in eerste instantie per element slechts een tweetal gebogen buizen van gelakt metaal. Stevig in de grond verankerd.

Maar net als bij Zadkines meesterwerk gaat het niet om wat er staat, maar om wat er ontbreekt. In Rotterdam het hart. En in Gilze de bankjes.

'Stille Getuigen' heet het Gilzer monument. En burgemeester Aarts wil het bewaren als een waarschuwing aan Het Dorp. Zegt hij. Want blinkbaar is dat volgens hem de schuldige. Niet de vijand. Niet de verwoester. Maar het ondankbare dorp, dat iets moois nog niet weet te waarderen, al zitten ze er zelf op. We zullen ze leren, denkt Vader Aarts.

En zo wordt in Gilze-Rijen de vermoorde tot moordenaar. De verkrachte tot verkrachter. Het slachtoffer tot dader.

Zou dat nou op meer plaatsen zo zijn? Dat er ergens iemand denkt dat dat beeld van Zadkine daar staat, om Rotterdam voor de laatste keer te waarschuwen?

Nou ja. We hebben er weer een monument bij. Lekker abstract. En als u er langsloopt en denkt: 'dat kan mijn kleine broertje ook', dan zou u voor één keer wel eens heel erg gelijk kunnen hebben.